

Sandra Freijomil

Deu dies amb la senyora Dalloway

el balancí

SANDRA FREIJOMIL

Deu dies
amb la senyora
Dalloway

Edicions 62

Barcelona

© Sandra Freijomil, 2025
Drets negociats a través d'Asterisc Agents

*La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté
l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.*

*En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i
autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.*

*Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web
www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.*

*Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves
parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.*

Primera edició: febrer del 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 1.066-2025
ISBN: 978-84-297-8236-3

—El Guillem no vindrà a sopar! —informa l'Àlex des del despatx que comparteix amb la Raquel. El despatx que hauria d'haver estat el dormitori de la segona criatura, en cas que hagués arribat. No va arribar. Ho va fer el Guillem una nit de juliol xafogosa i assedegada, mentre la Raquel es retorçava al llit, anul·lada per un dolor punyent a la lumbar. Àlex, em fa molt mal. I ell roncava a cor què vols, els cabells despentinats en un cap d'entrades incipients i la boca entreoberta. Àlex!, el va sacsejar amb la mà, tibant-li el braç. Fins que es va despertar, sotragat, i es va aixecar, lent i endormiscat, per acompanyar-la en aquell tràngol únic. Després de més de vint hores de part, un primer grau de deshidratació, una multa al cotxe per massa hores d'estacionament a la zona blava i un Àlex assegut en una cadira de la sala de parts, ventant-se amb l'historial mèdic de la Raquel, va néixer el Guillem. I la Raquel va quedar eixuta.

La Raquel acaba d'entrar al pis de vuitanta metres quadrats que van comprar gràcies a una hipoteca a més anys vista que la criança del fill. Es treu la jaqueta i la penja a l'armari del rebedor, deixa la bossa en una cadira, busca el mòbil, el consulta, es descalça les botes i enfila el

passadís, recollint-se els cabells negres en un monyo. L'Àlex, que tecleja a l'ordinador, tomba el cap en percebre la seva presència i li fa un petó lleu als llavis. La Raquel somriu, recula i continua fins a l'habitació compartida. Mentre es canvia de roba, plegant els pantalons negres damunt la cadira que els va regalar la sogra, d'estil rococó i deslligada de la resta de mobles del pis, ell crida:

—Sortim a sopar?

La Raquel es posa la mà a la panxa, una massa flàccida de pell que no ha desaparegut des del part. Setze anys i encara li travessen el melic un reguitzell d'estries i aquesta fluïxesa que no s'acaba d'esborrar, com si l'haguessin marcada pel fet d'ostentar l'onerós títol de mare. Es pessiga un tros de carn.

—M'estimo més un plat de verdura a casa.

L'Àlex no respon. La Raquel es posa un pantaló ample de cotó que fa servir per estar per casa, des que havia de banyar el Guillem i donar-li el sopar, ja fa una pila d'anys, per evitar tacar-se la roba que porta a la feina, i entra a la cuina. Coliflor, una mica de patata i pastanaga, tot tallat a trossos i enquistat al bullidor. Arrenca el temporitzador i se'n torna al despatx.

L'Àlex tecleja correus sense aixecar el cap. Ho fa prou de pressa. La Raquel li enveja aquesta traça a l'hora de fer anar les mans. Quan ell va obtenir el títol d'Arquitectura, en aquell edifici vell de la Diagonal, algun ministre dele-rós de protagonisme va decidir canviar el pla d'estudis. Es van acabar els dibuixos a mà alçada i les perspectives a ull. L'Àlex, la darrera promoció del pla antic, encara va prendre consciència dels seus dits, en mans d'aquell professor malcarat que el forçava a dibuixar, una vegada i una altra, a esborrar-ho tot, torna a començar, fins que va integrar

que els dits eren independents entre ells i que podia plasmar en un full allò que li retornava la mirada.

La Raquel no en sap, de mecanografia. Tecleja amb dos dits, la llengua recaragolada sota el paladar i l'atenció fixa per no cometre cap errada. A la Raquel és el cervell el que li batega de pressa. I els ulls. La Raquel fa encaixos. Com si l'univers s'endrecés només per a ella i en captés l'instant precís en una llambregada. Asseguda en un parc quan el Guillem era petit, el nen empolsegat i ella avorrida, empenyent les hores per fer-les córrer més de pressa, i de sobte la clarividència. Aixecar el cap i, amb una certesa indissoluble, comprendre que els fills s'havien acabat. Un altre dia, en una reunió amb el Garcia, el batibull d'idees escopides a trossos, la Raquel amb la mirada perduda i de cop aquell, ja ho tinc! Agafar un llapis i gargotejar un esbós, aquesta és la proposta bona. Dibuijar-la en pocs segons sabent que l'ha encertada. La Raquel hi veu a batzegades.

A l'estudi se'n riuen, però la valoren. Raquel, com ho veus això, què hi afegiries aquí? Esperen aquella mirada bòrnia, el silenci, com si entrés en una mena de trànsit, fins que l'atrapa la lucidesa. No sempre hi arriba d'aquesta manera tan intuïtiva, tot i que sovint és com si gaudís d'una mirada màgica i pogués emetre prediccions i sentències. Ella es mou per intuïcions. És lenta. Vol temps i poca pressió. Si la collen es paralitza. El Garcia sempre li retreu que els números no surten si dedica tantes hores a cada projecte. La Raquel, però, hi ha de treballar molt, excusar-se dels cafès amb els companys, remenar i regirar els esborranys fins que una idea agafa cos. Un cop encarada la barca segons el corrent de l'aigua, navega. Aleshores encerta el logotip, la lletra, el color o el disseny de la marca.

—Tens gaire feina? —demana l'Àlex—. Si no sortim, enllestiré els correus. Quin gust veure la safata d'entrada buida!

La Raquel assenteix, d'acord, desfà el camí, aplega la roba bruta del cistell, la que el Guillem ha llençat per terra i la que l'Àlex deixa a la cadira de l'habitació, en letargia. La posa a la rentadora i encén l'aparell. Recull la roba eixuta, la plega, la reparteix per les habitacions. Escombra la cuina. Anota a la llista del supermercat paper de vàter i sabó de cos. Obre la finestra de l'habitació del Guillem perquè s'evapori l'olor d'humanitat. Hi descobreix les restes d'un pot de iogurt folrat de floridura, les botes de futbol pudents envoltades de boletes negres i uns calçotets fets un manyoc entre el matalàs i el somier. Tant estudiar per acabar recollint la merda de tothom, murmura.

On ha quedat aquell nen de galtes rodones i somriure enclotat, d'ulls ametllats i foscos com dos pous? En quin moment va créixer? Els anys s'han esborrat d'una manotada, construïts amb traços de guix, un gest amb el drap i ja no en queda res. Va ser ella qui va reduir la jornada laboral, acollint-se a aquell avantatge maternal que ningú més aprofitava a l'empresa perquè estava mal vist. El Garcia la va interrogar, per sobre la muntura de les ulleres, en aquell gest de menyspreu que volia dir, tu sabràs què fas. I ella va haver de demostrar, encara més, que podia, que se'n sortia, que el fet d'haver estat mare no canviava la seva capacitat de tirar la feina endavant, malgrat la jornada reduïda, com si no s'hagués convertit en un sac d'hormones i de culpes. Ja faré de més i de menys, havia insistit l'Àlex aquelles primeres setmanes, però ara que estem arrencant l'estudi no puc desaparèixer, ho entens, oi? La Raquel ho va acceptar perquè tampoc no s'hauria perdut

aquella criança tan nova i perquè se'l creia. L'Àlex no va fer de més sinó de menys i ella es va quedar tota sola en aquells malabarismes.

La Raquel sempre ho comprèn tot. Els projectes urgents que lliguen l'Àlex durant hores a l'estudi, la dificultat del Guillem per expressar què sent quan està ofuscat, les discussions de l'Elena amb aquella mena de parella que arrossega fa una pila d'anys sense que vagi enlloc, les queixes de la mare perquè el pare no hi sent, no l'escolta, no vol sortir. La Raquel entén que el Garcia només vol que els comptes quadrin i els clients surtin contents, que el Lluís competeix amb ella perquè és home i els ancestres l'empenyen. Que el seu cos no tornarà a ser el mateix, perquè l'any que ve en farà cinquanta, perquè a les nits es desperta sufocada i envermellida, ja no taca cada mes les calces i els malucs se li han eixamplat com abans del part, perquè no sempre té ganes de gresca quan l'Àlex la busca, de vegades tota ella es resseca i on abans es desfeia de plaer ara hi troba dolor.

El temporitzador xiula.

—Àlex, sopem?

—Espera que acabi.

S'asseu al sofà beix i rasca amb l'ungla una taca que fa anys va aparèixer. Jo no he estat, van dir a l'uníson l'Àlex i el Guillem. Però allà, ben distingida, hi brillava la llàntia. Li agradava aprofitar el dia en què el Guillem s'adormia aviat o passava la nit a casa els avis per buscar-se tots dos, l'Àlex i la Raquel dels inicis, al menjador, sense empassar-se els gemecs ni amagar-se sota els llençols quan un cap menut treia el nas per la porta, mama, tinc por i no puc dormir. La llibertat de caminar nua pel saló, d'eixugar-se amb un tros de paper qualsevol, de riure, tots dos,

desinhibits. Sap que ara mateix podria plantar-se al despatx on l'Àlex tecleja aliè, xiular-li des del llindar de la porta, treure's la samarreta vella i llençar-la a terra, mostrar uns pits que recorda sucosos, tot i que ara més aviat li pengem, i obrir-se com una papaia madura.

—Àlex?

—Cinc minuts!

La Raquel s'aixeca del sofà, para taula, envia un missatge al Guillem, si es fa tard ens avises i et vindrem a buscar. Podrien haver sortit a sopar i estalviar-se aquesta espera. L'Àlex sempre està a punt d'endrapar en un restaurant encara que, un cop allà, de vegades no parli. Dos vells coneguts asseguts sense paraules en una taula raconera d'un restaurant italià. La confiança dels que saben estar en silenci, va llegir una vegada. I l'avorriment de no tenir ja res a dir-se, afegeix la Raquel.

Observa la coliflor esllanguida al bullidor i el vapor d'aigua adherit a la tapa. Com ella, una menudesa enmig del no-res. Aixeca la tapa i segueix amb la mirada una gota que s'allarga i prova d'acostar-se a una altra. Aconseguir-ho voldria dir fondre's, passar de ser dues gotes a una de sola, deixar de ser ella per ser simbiosi. O aprimar-se tant, fer-se una línia ben fina, fins a enganxar-se a l'altra i desaparèixer. Evaporar-se.

Ella volia diluir-se, la primera nit que van passar junts, amb l'Àlex, en aquella casa de colònies que havien llogat tota la colla per celebrar els vint anys de la Clara. El va conèixer passada la mitjanit, després del pa amb tomàquet, el fuet i els talls de formatge, les croquetes envasades i les pizzes congelades i reescalfades. Després de dues cerveses i un got de plàstic amb vi de garrafó. L'Àlex, l'amic de l'amic de la Clara. Un noi esprimatxat, poc parlador,

que construïa palaus al cel i dibuixava edificis amb un pal. Li va mostrar un croquis a terra, fet amb una branca de roure, una cúpula a dalt de tot i un observatori on reconèixer l'Ossa Menor, a sota una sola planta, neta i diàfana. El seu ideal de pis no era el reducte on ara conviuen.

La Raquel s'hi va engrescar; ella en dissenyaria el que fos, els interiors sense ser interiorista, les parets o la decoració. Una idea de lloc on atrinxer-se quan al món de fora hi caigués tempesta. Es van imaginar aquella casa sense compartir-la, avergonyits de la gosadia de somiar una convivència quan s'acabaven d'aprendre els noms, asseguts en aquells rocs, a les fosques, allunyats de la casa de colònies, de la música que ressonava i s'escolava pel portal de la masia fins a perdre's bosc endins. Es van agafar la mà, els dits llargs de l'Àlex, les mans menudes de la Raquel, després la cara, la boca, els cabells. L'esbós de casa es va esborronar amb el frec de les sabates mentre ells es descobrien els cossos. Quan la Raquel es va despertar, ajaguda en un sofà de pell, abonyegat, la galta suada i els cabells enganxifosos, el cap de l'Àlex prement-li l'espatlla i aquella fortor densa d'alcohol i d'humanitat, va sentir un pessic als budells. El va observar uns instants mentre dormia i ho va veure clar, clic, una llambregada.

Des d'aleshores que no van deixar de parlar-se, de descobrir-se i de construir somnis desorbitats que, amb els anys, apedaçaven o repintaven. Arrodonir fantasies i futurs. Tindrem, farem, construirem. I aquell nosaltres no, a nosaltres no ens passarà, quan una parella engolia una paella en una terrassa de platja sense mirar-se als ulls, només murmurant és bona. Quan dos discutien al mig del carrer i s'esbroncaven. Quan en una pel·lícula ella plorava

i ell li retreia m'avorreixo amb tu. Quan uns amics pre-nien camins separats. Quan dos vells dormien en habita-cions diferents o es picotejaven els llavis amb el gest d'un pardal. A nosaltres no ens passarà.

Comprova el mòbil. El Guillem no ha llegit el missat-ge i l'Àlex ja fa un quart d'hora que ha demanat cinc mi-nuts. La verdura està remullada. A la prestatgeria on té les herbes i les espècies hi detecta un polsim de sucre. Passa el dit per damunt la lleixa. Hi dibuixa una serp i el dit li queda fosc. Al bany, es renta les mans. Li han nascut flocs de cabells blancs a l'arrel. Una mata de margarides esba-tanades. S'obre la clenxa i descobreix una carretera mal asfaltada. Tapar un forat més, només és això, apedaçar-se. Es recull els cabells en un monyo desmanegat que li dissi-mula l'esbiaixat de tons. El mirall la reté, com un llimac. S'aixeca la samarreta i s'observa els pits. Els apuja i els deixa caure. Plof. Qui ens ha condemnat a escrutar-nos el cos d'aquesta manera? Ningú no respon. La panxa flàcci-da li penja per damunt del pantaló i la goma li marca la pell.

—Què fas?

La Raquel s'abaixa la samarreta. Al reflex del mirall descobreix els cabells canosos de l'Àlex.

—Em miro.

—Ens fem vells —afirma l'Àlex.

—Abans t'agradaven els meus pits.

—M'agraden.

—No ho sembla.

—Ens sabem massa, Raquel.

—Abans també ens sabíem i dèiem que no ens passa-ria.

—Abans érem unes criatures. Sopem?

La Raquel i l'Àlex seuen a taula. Ella serveix la verdura freda.

—Només mengem això?

—Hi ha embotit a la nevera.

No vol aixecar-se, ni menjar més, no vol acostentar-lo.

Avui sorprenentment l'Àlex mostra el seu vessant més xerraire i li parla d'un projecte nou en el qual estan treballant al despatx. És un projecte d'un xalet per a uns empresaris rics que no s'estan de res. Hi està xalant de valent, fent anar les idees aquí i allà, sense risc que li demanin canvis per limitacions de pressupost. La Raquel l'escolta. Li agrada l'Àlex engrescat; li recorda aquell noi de fa més de vint anys que s'omplia de projectes. Fins i tot havien apostat per ampliar l'estudi d'arquitectura de l'Àlex i treballar junts. Buscarien la manera d'encabir-hi la Raquel, oferint paquets a les empreses, reforma i imatge, un dos en un, o reconduint les habilitats de la Raquel en tasques de decoració. Van arribar a brindar un divendres a la nit, en un restaurant car, per la nova vida que els esperava; només era qüestió de saber-la articular. La Raquel duia un vestit verd de tirants que encara conserva penjat a l'armari i es va tacar amb la salsa del peix. Només havien de trobar el moment adequat, quan l'estudi s'estabilitzés, quan el nen cresqués una mica, quan. Hi ha moments que no arriben mai. La Raquel no ha deixat de treballar a l'empresa on va entrar dos anys abans que nasqués el Guillellem, i l'Àlex ha continuat amb l'estudi d'arquitectura de dues taules, dos socis, dos espais i un únic projecte.

La Raquel n'està tipa de logotips i de papereries dinàmiques, modernes, cridaneres, que s'incrustin al cervell i es recordin sempre, que es vinculin inevitablement a la marca. Una rere l'altra i cada vegada la mateixa cantarella, el

mateix efecte, esprémer-se el cervell fins a desintegrar-lo. L'Elena va intentar canviar de sector pels volts dels quaranta i no se'n va sortir. Només li trucaven per a feines com les que havia fet sempre. Refrenada i poruga, la Raquel va anar apaivagant l'alegria de treballar plegats, va abandonar les ofertes laborals i ha deixat de sospirar o d'imaginar altres opcions possibles, com si aquella capacitat se li hagués atrofiat. Com se surt de la roda de hàmbster?